

ŠTEV 9
1·9·3·6

IZDAVA
ČE
ST

LETNIK
XXXIX

GLASILO

SLOVENSKEGA
ČEBELARŠKEGA
DRUŠTVA

V
LJUBLJANI

Vsebina:

Preprosta vzreja matic	129	Nekaj čebelarških spominov	139
Razmotrivanja	132	Dopisi	141
Med kod zdravilo	134	Društvene vesti	141
Poročilo o občnem zboru »Zveze« v Celju	136	Nase podružnice	142
Opazovalne postaje	138	Drobir	142

Mali oglasi

Kupim večjo množino pristnega hojevega medu. Ceno in vzorec pošljite na naslov Majer Julij, šol. upr., Dob pri Domžalah.

Prodajam 10 kranjčev z mladimi maticami z zadostno zimsko zalogo po dogovoru. Stefan Jamnik, Gorejek, p. Medvode.

Prodajam večjo količino prvovrstnega ajdovega medu za krmljenje čebel od popolnoma zdravih čebel, za kar jamčim osebno. Cena po dogovoru. Jakob Bratuša, Obrez, p. Središče ob Dravi.

Proda se kompletno čebelarstvo, to je lep čebelnjak s 3 obljudenimi A. Ž. panji, 9 obljudenih dunajskih panjev in 2 kranjča z vsem orodjem — tudi točilom. Informacije daje podružnica Rogaška Slatina.

Društvena Čebelarna v Ljubljani

Tyrševa cesta št. 21

kupuje

med in vosek brezhibne kakovosti. Poslati ji je vzorec z navedbo cene

prodaja

vse čebelarske potrebščine prvovrstne kakovosti

Zahtevajte cenik!

Čebelarji, naročajte čebelarske potrebščine le pri Društveni Čebelarni.

Čebelarji, ali imate že novo čebel. knjigo,

ki jo je spisal g. D. Jug? Ako ne, jo hitro naročite, da boste po njenih navodilih uravnavali svoje čebelarstvo v plodonosno podjetje. Trdo vezana 50 Din, mehko 45 Din. Za poštnino je pridejati še 5 Din.

Ali ste že zavarovali svoje čebele?

Zavarujte jih pri društvenem nezgodnem zavarovanju. Berite Slov. Čebelarja iz leta 1935 št. 7 in notico v društvenih vesteh v št. 6 letošnjega letnika.

Naročnina (članarina) znaša brez priloge letno Din 35— (za inozemstvo Din 46—). S prilogo znaša letna naročnina Din 45— (za inozemstvo Din 58—).

Glasilo Slovenskega Čebelarskega društva v Ljubljani

Izhaja mesečno s priložo »Čebelarski Obzornik« — Urejuje: Avgust Bukovec, Ljubljana, Gruberjevo nabr. 14

Številka 9

V Ljubljani, 1. septembra 1936

Letnik XXXIX

Preprosta vzreja matic v eksportnih in preurejenih A.-Ž. panjih

Rojec Vlado — Litija.

Neredkokrat se zgodi, da kak panj preko zime osiroti. Ker tedaj še nima mlade zalege in jajčec, si ne more sporediti nove matice; radi tega je neizbežno zapisan počasnemu propadanju in poginu. — Če ne že prej, opazi čebelar osirotelost spomladi ob prvem pregledu čebel. Njegova dolžnost je, da družini takoj pomaga.

Naši stari kranjičarji so v takem primeru kaj preprosto ravnali. Osirotele čebele so pregnali in pridružili šibkejši družini, ki je bila drugače v redu. Čebelarili so pred vsem na roje in jim kasiranje družine ni pomenilo take izgube, da bi se jim zdelo potrebno razmišljati o kakih boljših sredstvih. Toda že Janša priporoča svojim učencem, naj se ob rojevni preskrbi z mladimi maticami, ki naj jim rabijo spomladi kot nadomestilo za odmrle. — Drugci in tretjevci imajo vedno po več matic. Odvišne naj polove in spravijo v manjše panjičke, ki so jih naselili s peščicami čebel iz rojev ali močnejših plemenjakov. Take družine naj postavijo na hladno in v temo, da se umire in sprijazniijo z novim položajem, nato pa prenesejo na plano, da se matice opraše in prično z za-

leganjem. Kdor nima za to posebnih panjičkov, naj uporablja običajne kranjiče, prostor pa naj jim zmanjša z deščicami, ki so iste velikosti kot so končnice. Družine naj preko zime dobro odene in, če si niso nanesele med letom dovolj hrane, naj jih jeseni dokrmi.

Tako je učil naš preudarni Janša pred 170 leti. Danes si ne moremo misliti čebelarja, ki čebelari v A.-Ž. panjih, brez rezervnih matic.

Rezervne matice pa niso potrebne samo spomladi. Ob času rojenja, prašenja in preleganja lahko osiroti marsikateri panj. Tudi ob pregledovanju se lahko zgodi nesreča. Da bi poverili vzrejo nadomestnih matic osirotelim plemenjakom, ni priporočno. Vzreja se lahko raztegne na več tednov. Posledica je oslabiljenje družine, zmanjšanje njene delovne sile in s tem v zvezi znižanje letnega donosa. — Nove matice bi morale biti pri rokah zlasti jeseni. Tedaj je treba vse stare in opešane tete v plemenjaki izmenjati, kajti bližajoča se zima zahteva od njih preveč naporov, da bi ji mogle kljubovati. Končno je popolnoma napačno, da prepuščamo izbiro matic naravi sami. Narava ne pozna mej med dobrim in slabim, vsaj ne v smislu človeških potreb. Kar je za naravo dobro, je dostikrat za nas slabo. Zato je kontrola nad izborom plemenskih živali, tako zvana selekcija, v čebelarstvu prav tako potreb-

na, kakor v vseh drugih rejskih panogah. Vsaka matica bi morala biti preizkušena glede plodnosti in ostalih lastnosti, ki se prenašajo posredno ali neposredno, na pretežni del družine — na čebele. Za take poizkuse pa niso prikladni panji, ki so določeni za pridobivanje medu.

Rezervne matice hranimo v družinah, ki jih imenujemo prašilčke, prašilčke pa v panjičkih na 1—3 sate, ki jim pravimo prašilniki. Več prašilnikov skupaj tvori matičnjak.

Najbolj preprost matičnjak je podolžen zaboj, predeljen s pokončnimi deskami v poljubno število oddelkov, ki so opremljeni s kvačicami ali drugimi pripravami za uravnavanje razstoja med posameznimi sati. Vse druge oblike so samo izpopolnitev te najbolj preproste oblike.

Pri Kleinovem matičnjaku n. pr. lahko vsak posamezen prašilnik dvignemo iz skupnega oboda. Če jim odvzamem stranske stene, ki niso trdno povezane z ostalimi deli, jih lahko primaknemo in združimo v novo celoto.

Jug predlaga za matičnjak navaden A.-Z. panj. Predelimo ga od vrha do tal dvakrat, vsak predel pa počez še enkrat. Tako dobimo 6 oddelkov; srednja dva obsegata po 3 satnike, vsi stranski pa po 2. Umevno je, da mora imeti vsak oddelek svoje žrelo.

Žnideršič popisuje v knjigi »Naš panj« matičnjak, ki ga je napravil po vzorcu Huberjeve bude. Več okvirjev, ki so za 1 cm debelejši od običajnih satnikov, je zložil tesno drugega poleg drugega. Spodaj jih je povezal s tečaji, zgoraj pa spel s premičnimi kljukicami, da jih je mogel odpirati in zapirati kakor knjigo. V vsak okvir je vdela steno iz celuloida z vtisnjenimi začetki čebeljih celic. Teh sten čebele niso mogle pregristi, in zato niso mogle prehajati iz ulice v ulico. Vsaka ulica je torej predstavljala samostojen oddelek s samostojnim žrelcem. Žrelca so bila vrezana v pokončnih letvicah menjaje se na obeh straneh in v različnih višinah. Oba skrajna okvirčka sta bila na vnanji strani zaprta z deskama, vse skupaj pa je bilo pritrjeno

na stojalu, da je bilo opravljanje in pregledovanje družinic čim bolj priročno.

Jaz sem uporabljal za prezimovanje prašilčkov dolgo časa eksportne panje. Praktični so se mi zdeli radi tega, ker jih je bilo mogoče z 2.5 cm debelo desko pregraditi v dva enako velika oddelka na tri sate, ker niso bili okorni in težki, a dovolj trdni in topli za prezimovanje. Da so bolje ustrezali svojemu namenu, sem jih predelal tako-le:

Sprednjo steno sem napravil dvojno, spodaj pa pustil odprtino, v katero sem lahko potisnil zagozdo z enim ali dvema žreli. (Glej sliko 1.) Vsak panj se je zapiral z okencem in še posebej z vratci, v katerih je bil izdolben večji dušnik za prezračevanje. Palice so bile premične. Kadar sem hotel panj predeliti, sem jih dvignil, na sredo panjevega dna pa postavil letvo, ki je imela tri polkrožne zareze. V te zareze so se ujele palice, kadar sem jih potisnil zopet navzdol. Preko letve in palic sem zagozdil ločilno desko, ki je imela na sprednjem robu primerne zareze za kvačice, da se je tesno prilegala sprednji steni. Tudi okence je bilo mogoče tako prisloniti k zadnjemu robu ločilne deske, da ni bilo nikjer nobene reže, po kateri bi bila čebelarom omogočena zveza med obema vdolbinama. Pitalno odprtino pod okencem je predelila letva, ki je bila tako dolga, da je segala prav do zaklopnice z izrezom za pitalnik, v istem smislu, kakor panj ločilna deska.

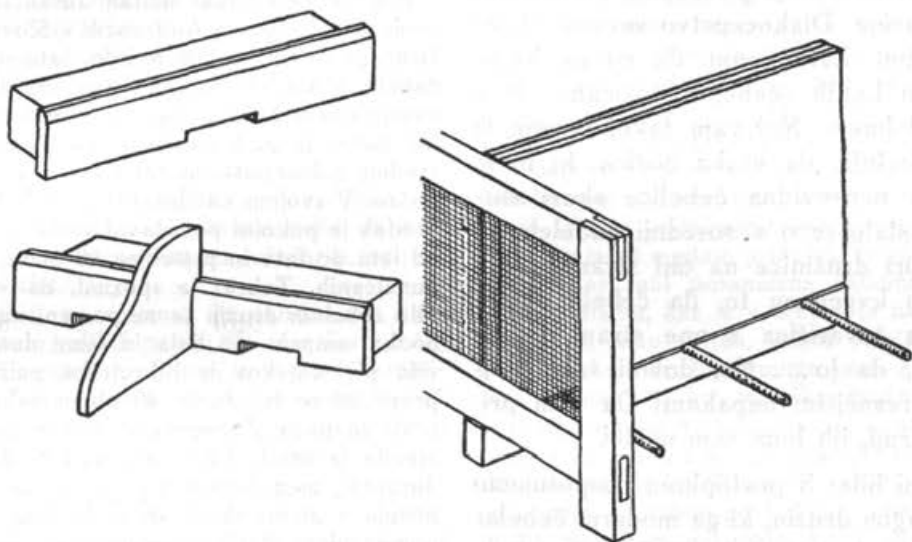
Z daljšo uporabo popisanih panjev sem prišel do posebnega načina vzreje matic, lahko bi rekel, do nekakega neprestanega gojenja in vzdrževanja matic za obnovo opešanih plemenjakov v čebelnjaku. Naj sledi kratek očrt tega postopka.

Jesení, ko sem izmenjeval matice, sem vzel iz vsakega predeljenega eksportnega panja samo po eno matico. Ločilne deske sem odstranil, družinice z maticami postavil na sredo, sate brezmatične družinice pa porazdelil na levo in desno od bivše sosedice. Radi manjkajoče ločilne deske sem dodal vsakemu panju še po en meden

sat. Tako sem imel spomladi povsod samo po eno družino. Ker so bile družine vedno dobro založene s hrano, primerno zapazene in omejene na razmeroma majhnem prostoru, so se hitro razvijale in zgodaj začele rojiti. Roje sem uporabil kakorkoli. Če je bilo potrebno, sem jih dodal plemenjakom, ki so bili oslabei preko zime in se še niso do tedaj opomogli, če se je ponudila prilika, sem jih prodal, če pa ni bilo drugega izhoda, sem jih vsadil v medišče in ob prestavljanju združil. Rojem sploh

celice 8. dan, ali še kak dan prej. Nerojiva družinica je ostale matičnike sama odstranila, če pa tega ni storila in se je pripravljala k ponovnemu rojenju, sem posegel vmes in ji podrl vse ostale matičnike. Levo družinico sem že naslednji dan po sortiranju pregledal. Podrl sem ji še nadaljnje matičnike, ki so jih bile čebele čez noč zadelale.

Namen tega sortiranja in podiranja matičnikov je dovolj prozoren. Med izgoditvijo prvih matic v obeh oddelkih sem hotel

nisem posvečal večje pozornosti, kajti roji niso bili bistveni del postopka, ampak samo, če se hočem tako izraziti, nekak postranski pridelek. Glavno opravilo se je nanašalo na izrojence. Tem sem odvzel po en sat, po možnosti tak, ki ni imel nikake zalege. Sat sem prepustil v oskrbo pravkar vsajenemu roju, ostale sate pa sem zložil na kozico, jih pregledal in razdelil v dve skupini. V prvi skupini so bili sati, ki so imeli same pokrite matičnike (nepokrite, ki sem jih našel na njih, sem podrl); v drugi skupini so bili sati s samimi odprtimi matičniki. Panj sem nato pregradil z ločilno desko, nastala oddelka pa naselil s sortiranimi skupinami.

Postavimo, da je bila v desnem oddelku takega panja skupina s pokritimi matičniki. Prva matica je prikobacala iz svoje

vpostaviti čim večjo časovno razdaljo, da bi se družinici med seboj ne motili in morda celo ne pobegnili.

Ko se je izlegla matica še v levem oddelku, in ko sem pregnal njena poželenja po rojenju s primernimi ukrepi, sem imel v vsakem eksportnem panju zopet po dva prašilčka kakor preteklo leto.

Vedno seveda ni šlo tako-le gladko. Doživel sem zanimive primere, ki bi jih bilo dovolj za poseben članek. V splošnem pa so me čebele ubogale in delale docela po moji volji in načrtih.

Tako, dragi čebelarji! O moji vzreji matic ste čuli. Sedaj pa »pojdit in...« Ne! Hotel sem reči: vso besedno šaro vrzite na svoje kritično rešeto in odberite pleve. Poiščite hibe! Jih je nekaj, kaj ne? I seveda! Kako bi ne bile, ko pa ni nobena

stvar na svetu popolna in so ljudje bolj nagnjeni h graji kot pa k hvali. Pred kratkim se je nekdo spravil celo na Meštrovića in na njegova dela. Vrgel ga je popolnoma ob tla in ga opisal kot navadnega šarlatana. Da ima v umetnosti svoje posebno stališče, je trdil, ko so mu očitali neupravičenost kritike. Bog mu odpusti grehe! Nas čebelarje njegovo stališče prav nič ne zanima, kajti v čebelarstvu kako odrejeno stališče sploh malo predstavlja. Tu more biti glavno in skoraj izključno merilo stališče čebel, ali bolje povedano, narava čebelje družine. Dlakocepstvo seveda nikjer ni umestno. Zato upam, da mi ne boste nergali o kakih »čebeljih nožicah« ali o čem podobnem. Naj vam takoj povem iz lastne skušnje, da vsaka nožica, ki bi jo pomolila neprevidna čebelica skozi slučajno nastalo režo v sosednji oddelek, še ne razburi družinice na oni strani. Zgodi se lahko kvečjemu to, da čebelici kaka razborita tovarišica z one strani nožico odgrizne, da jo ... No, dovolj šale! Pojdimo k resnejšim napakam! Da vam prihranim trud, jih bom sam naštel.

Prva bi bila: S postopkom pospešujemo rojilni nagon družin, ki ga moderni čebelar zatira, da s tem zvečuje letni donos.

Druga: Ker dobimo iz vsakega eksportnega panja vsako leto le po eno matico za izmeno z maticami v plemenjakih in ker v plemenjakih ne smemo držati nad 3 leta starih matic, zadostuje en tak panj samo za 3 družine. V čebelnjaku s 30 A.-Ž. panji bi morali torej imeti 10 eksportnih panjev.

Tretja: Ker izmenjavamo matice jeseni, nam za pomlad ne preostane nobena rezervna matica. Število eksportnih panjev je treba zato še povišati.

Četrta: Roji so v urejenem čebelnjaku, ki ga ne nameravamo več širiti, samo v napoto in napravljajo čebelarju več skrbi kakor pa veselja.

Najhujša hiba je pač prva in tej se ne moremo nikakor izogniti. Izgovor, da je naša čebela izrazita rojivka, in da jo je kot tako treba ohraniti tudi v bodoče, če

nočemo zmanjšati njenih vrlin, je precej prazen in si ga komaj upam iznesti.

Vse ostale napake lahko odstranimo s tem, da prenesemo popisani način vzreje matic iz eksportnega panja v navaden A.-Ž. panj, ki pa ga moram v ta namen nekoliko preurediti.

Razmotrivanja

Henrik Peternel — Sp. Hudinja.

Število čebelnih družin.

(Dalje.)

Pokojni čebelarški učitelj Jurančič je imel svoje čebelarstvo v Andrencih v Slov. goricah. Drugega čebelarja tam ni bilo, zato so njegove čebele obvladale nekako vse jim dosegljivo cvetje same. Kraj je lep, za čebelarstvo srednje dober in nudi čebelar spomladi in poleti srednje dobro pašo, jeseni pa na ajdi tudi prav dobro. V svojem navdušenju za čebelarški napredek je pokojni povečeval svoje čebelarstvo od leta do leta in prišel na 60 plemenjakov v dunajčanih. Takrat je spoznal, da večje število čebelnih družin še ne pomeni večjega dohodka, ampak več dela in manj donosa. Število plemenjakov je bilo treba znižati, kajti prepričal se je, da je 40 plemenjakov ravno prav za pašo v njegovem okolišu in pri tem številu je ostal. To je napravil uvidelni mož Jurančič, med čebelarji je pa veliko takih, ki hočejo z glavo skozi steno in leto za letom pomnožujejo število plemenjakov, dasi nimajo od svojih čebel znatnih dohodkov. Tem veljajo sledeča izvajanja.

Najprej moramo vedeti, kako obsežno je pasišče za naše čebele. Vse cennitve obsežnosti pasišča na podlagi razdalje, na katero letajo čebele na pašo, so — račun brez krčmarja. Kako daleč lete čebele na pašo, ni odvisno zgolj od daljave, ampak tudi od vremena. Tu ne odločuje samo toplota zraka, brezvetrnost in cvetje, ampak tudi vreme, ki ga slutijo čebele vnaprej. Tako sem letos opazoval nešteto krat, da so čebele kljub temu, da so imele prazna medišča in da je bila v daljavi 2—3 km paša, ostajale trdovratno doma, le bližnjo okolico so obletavale močno, to pa zato, ker so čutile nevihto, ki se je sprožila popoldne. Torej vse dopoldne so bili panji natrpani s čebelami, opoldne so se prašile mladice, popoldne je pa prišel naliv z gromom. Četudi se je glasila vremenska napoved ugodno, so se čebele ravnale po svojem čutu in se niso nikdar zmotile. Nevihte so bile skoraj vsak dan in čebelar je bila vsa paša v večji daljavi nedosegljiva. Za svojo osebo sem prepričan, da vpliva

na množino donosa le bližnja paša, ker je oddaljena čebelarjem ob nezanesljivem vremenu nedosegljiva, poleti zavoljo veliko dni z nestalnim vremenom, spomladi zaradi mrzlih zračnih struj med položajem čebel in oddaljeno pašo, struj, ki jih čebele ne morejo premagati. Da so bila moja opazovanja ob nestalnem vremenu s popoldanskimi nevihtami pravilna, je potrdil letošnji preobrat vremena v začetku julija meseca. Ko se je vreme ustalilo, so bili panji med 9. in 16. uro skoraj prazni; bile so doma samo mladice, da sem družine lahko pregledoval brez pomirjevalnih sredstev in brez krinke. Tedaj so čebele izletavale na oddaljeno cvetje, ker so se zanašale, da pridejo po večurnem delu brez nevarnosti nazaj. Resnica je, da ob ugodnem vremenu tudi oddaljena paša poveča donos, a take vremenske ugodnosti so tako redke, kakor izborne čebelarske letine. Lahko pa rečemo tudi narobe: čebelarske dobre letine so tako redke, kakor so redka vremensko zelo ugodna leta.

Torej ta prva točka nas živo opozarja, naj se zanašamo pri odmeri števila čebelnih družin, s katerimi nameravamo čebelariti, bolj na pašo v bližini.

Pozabiti ne smemo, da čebelarimo danes v zelo velikih panjih. Že marsikateri čebelar mi je rekel: prej sem imel po 40 kranjčev in so bili polni medu, sedaj imam 20 AŽ panjev, pa je vedno premalo paše. Mož je sam nehoti omenil vzroke pomanjkanja čebelne paše. Tistih 40 kranjčev ni imelo več čebel nego 10 AŽ panjev, kadar so natrpani s čebelami. Račun je enostaven: 40 kranjčev po 20 l vsebine ima 800 l vsebine, 20 AŽ panjev po 80 l pa 1600 l. Torej se je paslo, ko je imel čebelar 40 kranjčev, polovico manj čebel na istih medenih virih kot sedaj, ko ima 20 AŽ panjev. Jasno je vsakemu, da živi polovica čebel lahko v izobilju, kjer jih strda dvojno število. Vsako tozadevno prerekanje je prazno. K temu pride še neka okolnost, ki otežuje sedanji položaj čebelarstva. Pri čebelarstvu po starem je bilo število prezimujočih plemenjakov malo in se je v teku leta z naraščajočo pašo z roji pomnožilo, moderno čebelarstvo pa ima skozi vse leto skoraj enako število panjev in pašnih čebel.

In še ena stvar je, katera govori proti prevelikemu številu novodobnih panjev. Novodobne panje čebelar ne podira jeseni, marveč pušča vse za pleme. Vsakemu mora pustiti veliko zimsko zalogo, medtem ko so stari čebelarji puščali kranjčcem ali košem manjšo zimsko zalogo in so jeseni zazimili zelo skrženo število panjev.

Torej tudi ta točka govori za to, da števila panjev ne pomnožujemo preveč.

Nadalje ne smemo prezreti dejstva, da se je število čebelarjev v zadnjih letih močno pomnožilo. Kjer je včasih imel čebele samo en čebelar, je sedaj že več novih. Čebele novih čebelarjev se pasejo v približno enakem krogu, zato je treba upoštevati vse panje bližnjih čebelarjev in primerjati z izdatnostjo pasišča. Ako tedaj rinejo vsi čebelarji, novi in stari, venomer naprej, mora postati okoliš prenatrpan s čebelami. Vse kaže, da bi bilo treba že marsikje sporazumno zmanjšati število panjev, ne pa jih množiti od leta do leta v nadi, da bo že prišla dobra letina. Stari in novi čebelarji istega kraja naj bodo uverjeni, da sami onemogočujejo možnost dobre letine, ako ni skupno število čebelnih družin v skladu z izdatnostjo pasišča. Starejši čebelarji naj privoščijo tudi novim, da lahko uspešno čebelarijo, saj je čebelarstvo po zakonu svobodno, novi čebelarji pa naj bodo obzirni do onih, ki že leta in leta čebelarijo.

Čebelarji bi bili pri povečevanju svojega čebelarstva bolj previdni, ako bi se zavedali, da je to, kar pričakujejo kot hasek od svojih čebel, namreč medeni pridelek, le razlika med tistim, kar rabi posamezna čebelna družina zase, in tistim, kar je v teku leta nabrala. Ta razlika ni tako velika, kakor vobče mislimo, ker potrebuje družina mnogo zase. Zimska zaloga najmanj 12 kg, majnika, junija, julija in avgusta najmanj po 5 kg na mesec, aprila, septembra in oktobra pa tudi poprečno 2 kg, torej skupno vsaj 38 kg. Da je to resnica in ne mogoče zgolj številke, so l. 1935 čebele med 1. in 20. majnikom pokazale, ko je zaradi slane tehtnice padla v 20 dneh za 3—4 kg, dasi so čebele nekoliko vendarle brale. Isto dokazuje g. urednik v letošnji 7. številki Sl. Č., ko piše, kako neverjetno velike množine živeža so porabile čebele, da so se ohranile. Ako tedaj čebelar ničesar ne pridela in tudi čebel ne krmi, je gotovo, da je vsaka družina nabrala za svojo potrebo vsaj približno 40 kg medu. Jasno je vsakemu, da bi polovica panjev več nanese kot po 40 kg. Razlika med nanesenimi 50 kg in lastno potrebo 40 kg bi ostala čebelarju, ki bi dobil po 10 kg od vsake družine. Torej 20 panjev bi mu dalo 200 kg medu, 40 panjev pa nič. Kajneda, neverjetno in vendar je tako v kraju, kjer je preveč panjev. Torej tudi zaradi tega bi kazalo ponekod zmanjšati število panjev.

Ta ali oni utegne reči, da ne gre zmanjšati števila družin, ko je že toliko denarja vtaknil v panje, orodje, čebelnjak i. dr. Ta ugovor je vreden uvaževanja. Tudi za ta primer najdemo rešitev, ako je dovolj dobre volje.

Kakor sledi iz prej navedenega, igra največjo vlogo paša v najbližji okolici čebel. Ako

ta paša ne zadostuje, je treba pač število družin znižati ali pašo izboljšati. Pašo izboljšati ni ravno tako težko, ako žrtvuje čebelar nekaj denarja, časa in truda. Pričakovati od nečebelarjev, da jo bodo izboljševali, je prazen up. Čebelar sam mora skrbeti za to in sicer posredno in neposredno.

Neposredno izboljšujemo pašo, ako zasajamo na nerodovitnih krajih medeča drevesa in grmovje, n. pr. robinijo (akacijo), divjo češnjo i. dr. Lepo živo mejo se da napraviti iz snežne jagode (Schneebeere), ki je najbolj medeči grm pod našim podnebjem. Ako je čebelar posestnik zemlje, lahko tudi po njivah in travnikih poskrbi za čebelno pašo. A običajno je zelo malo kar stori neposredno, več doseže, ako opozori druge na sajenje in setev medečih rastlin. Pri okrajnih cestnih odborih, krajevnih opleševalnih društvih in pri občini doseže včasih neverjetne uspehe, saj so ti odbori večkrat v zadregi, kaj bi nasadili ob javnih potih, kaj nasejali po pustih krajih, ob vodobranu pri regulaciji rek itd. Čebelar naj si izbije iz glave možnost, da bi kmetovalcem lahko ukazoval, katere rastline naj sejejo. Kmetovalec ne bo nikdar čebelarju na ljubo sejal namesto domače (črne) detelje n. pr. švedsko, ki dobro medí. A kmetovalec bo rad sprejel od čebelarja kak kilogram semena švedske detelje, da ga bo pomešal za poizkušnjo med domače seme. Ko bo kosil domačo deteljo, bo zadovoljen, ker bo videl, da je švedska detelja vse nastale golote prerasla, čebelar bo pa tudi zadovoljen, ker se bodo čebele dobro pasle na nizki vmesni detelji, ki ranjše cvete. V vsaki vasi je kak posestnik, ki mu leto za letom zгодaj spomladi manjka krme. Pregovoriti ga je treba, naj seje med ajdo rdečo deteljo (inkarnatko), ki jo bo spomladi pokosil in nato na isti njivi še lahko sadil krompir. Resnica je, da to deteljo zгодaj kosijo, toda ako je je mnogo, imajo vseeno čebele dovolj paše. Vse rastline, katere dajo oljnato seme, so dobre prehranjevalke čebel. Po Slovenskih goricah se leto za letom seje več repice, ki nudi čebelam zгодaj spomladi ravno tako obilno pašo kakor vresje. S setvijo te rastline se kmetovalec iznebi odvisnosti od trgovca pri nakupu olja za domačo rabo, a seme se tudi imenitno proda. Ni vsaka ajda enako dobra za čebele. Križanka med sivo in črno je za kmetovalca prav dobra, a zadovoljuje tudi čebelarja. Ako podari čebelar seme temu ali onemu bolj ubožnemu posestniku, je storil veliko za izboljšanje paše.

Dve zmoti sta, ki vplivata na čebelarje, da ne store ničesar za izboljšanje paše. Izgovarjajo se, da ne bodo samo njih čebele uživale sadov izboljšanja paše, ampak tudi sosedove, in tisti nesrečni izgovor, da ne bodo dočakali

paše od dreves, ki bi jih zasadili. Prvi izgovor ne drži, ker bo tudi sosed kaj storil za izboljšanje paše, ako bo videl, da se trudimo mi z uspehom. Drugi izgovor velja tem manj, ker čebelarji navadno dolgo živijo in ućakajo več let, nego sami v mladosti mislijo.

Se eno vprašanje je treba na kratko rešiti, namreč, kako naj zmanjša čebelar število plemenjakov in kdaj. Najprimernejši čas za to je jesen. Ćim je paše konec in smo izpraznili medišća, loćimo v doloćenem številu panjev medišće od plodišća z deščicama na rešetki tako »neprodušno«, da ne more niti ena čebela gor ali dol, žrelo medišća pa odpremo. V medišće prestavimo plodišće sosednje družine z matico, čebelami, satjem in zadostno zimsko zalogo vred. Na ta način bomo prezimovali nekaj družin v medišćih drugih družin. Ako treba, bomo spomladi porabili matice iz teh medišć za osirotele panje, ako ne, bomo najkasneje do srede aprila unićili slabejšo matico, bodisi da je v medišću ali plodišću, in združili družini. Zakaj do srede aprila? Ker do takrat čebele malo porabijo za zalego in nam ostane skoraj vsa zimska zaloga ene družine. Ako pa čakamo do srede majnika ali pa še dalj, bodo čebele že vso zalogo zgornje in spodnje družine porabile za zalego.

Nikakor pa ne morem priporočati jesenskega združevanja, da bi na ta način zmanjšali število plemenjakov. Jesensko združitev družin izvršimo le tedaj, kadar hoćemo izloćiti manjvredne in prešibke družine. Normalne, to se pravi za zazimljenje sposobne družine naj čebelar zazimi vselej v medišću sosednjega plemenjaka. Marsikateri, ki je jeseni zelo združeval, pa je izgubil čez zimo nekaj matic, je potem imel spomladi tako malo število plemenjakov, da je obićajni način jesenskega združevanja grenko obžaloval.

Med kod zdravilo

J. V. — Ljubljana

V 12. številki »Slovenskega Čebelarja« 1933 smo podali v članku »Med kot zdravilo« nekaj navodil, kako se med rabi kot odvajalno sredstvo, kot sredstvo zoper kašelj, zoper vnetje grla, zoper tvor na vratu, zoper bolećine v vratu in zoper bolećine v želodcu. V naslednjem priobćimo še nekaj novih dokazov, da je med res dragoceno in vendar ceneno zdravilo v marsikateri ćloveški bolezni. Prav je, da so taka navodila zbrana v čebelarskem listu. Mnogokrat je vsaj za prvo silo z njimi pomagano. Razume se samoposebi, da bomo v vseh resnejših bolezenskih primerih obiskali ali poklicali zdravnika.

1. Med — naglo segreje.

Skuhaj skupaj čebule, česna, mete, ingvera in medu ter pij ta odcedek. Naglo te bo segrel, vsekako bolje in bolj zdravo kot žganje. Koliko bi v naših ljudskih kuhinjah lahko koristili zimski čas revežem s tem preprostim sredstvom!

2. Med — očisti kri.

Kdor želi zboljšati svojo kri, mu ni treba hoditi kupovat dragih zdravil v lekarno. Vse bolje to stori med, ki ga prideneš lipovemu čaju in ga piješ zjutraj in zvečer.

3. Med — ozdravi in okrepi oči.

Ameriški čebelarški časnik »Bee Journal« je nedavno odločno trdil, koliko med lahko koristi očem. Ako imaš vneto oko, raztopi v žlici gorke vode nekaj kapljic tekočega medu, razstopino snažno premešaj in kani 4—5 krat na dan (zlasti še zvečer, preden greš spat) tri do štiri kapljice te tekočine v oko. Čez nekaj minut obriši s krpico vate, kar je izteklo izpod zaprtih vek na lice, toda očesa seveda ne. To zdravljenje nekaj časa ponavljaj in prepričaj se boš, da je očem zelo koristilo. Angleški časopis »Church Betts« poroča o neki 58 let stari gospe, ki je imela na očesu mreno in bi bila morala biti operirana, da je prečudno naglo spregledala potem, ko je na gorenji način rabila med in si vsakokrat poprej dobro umila veke. Razume se pa samoposebi, da se je treba posvetovati z zdravnikom, kolikorkrat se pokaže na očeh resnejša bolezen.

Tudi pelinov sok, pomešan z medom, je dobro sredstvo, ako s to tekočino pomažeš vnete, oslabele oči.

Krmežljavim očem dobro koristi tole sredstvo. Pol kg bršljanovega soka, četrt kg medu, 20 gr kumininega semena in 5 gr žafrana se v senci destilira. Od tega soka kani zjutraj in zvečer malo kapljico v oko.

Zmelji suhe liste sleza (malve) in zmešaj z medom: dobro zdravilo je to, če z njim namažeš vnete veke. Tudi rožmarinov sok, z medom pomešan, je dobro sredstvo za oči. Zmlete rožmarinove korenine, z medom pomešane in kot obliž napravljene, omehčajo ogojene veke, ako obliž položiš nanje. Na vneto oko je dobro položiti tudi obliž, nastavljen iz medu in beljaka.

Tudi zoper »ječmen« na vekah med dobro pomaga. Iz drobtin belega kruha (žemlje) napravi gosto kašo, prilij nekoliko lilijinega olja in medu, namaži na platneno krpico in položi čez noč na oko.

4. Med — pomiri živce.

Star čebelar je povedal iz lastne skušnje: Ko sem prišel nekoliko bolj v leta, sem postal ob mnogih skrbih precej nervozen. Naj sem se česa čez navado poveseal ali če me je čez dan kaj razžalostilo, pa nisem do polnoči zaspal, ali če sem zaspal, sem se že okoli dveh zbudil in potem ne več zaspal. Poskušal sem z medom. Eno—dve polni žlici, preden sem šel spat, pa sem tako sladko zadremal, kakor da so me angelci zazibali. Uporabil sem potem to sredstvo večkrat in vedno je bil isti učinek.

Lepo pomiri med tudi bolehe otroke, ki radi kriče, ker so napeti ali jih mučijo gliste ali kaka druga telesna nadloga. Med pomaga zoper nespečnost, glavobol, omotičnost in težke sanje. Kdor ne verjame, naj poskusi. Zlasti osebe, ki morajo čez dan ali ponoči mnogo razmišljati in študirati, naj bi zaužile zvečer nekaj žličk medu na kruhu, pa se bodo uverile, da jih bo med obvaroval razburjenja in razdraženja, ker blagodejno vpliva na živce.

Kdor večkrat čuti v glavi vročino, naj pije čaj iz vijolčnih listov, pomešan z medom, naj si deva obkladke takega čaja na čelo ali pa si zjutraj zmoči glavo s to tekočino. Pomirilo ga bo in mu dalo dober spanec.

Malo znano pa izborna domače sredstvo je tudi med in kis, oboje po potrebi razredčeno. Ne samo za izpiranje ust, grla in nosne votline, ampak posebno še za osveženje in okrepitev hrbtenice in živcev.

5. Med — zdravilo zoper influenco in nahod.

Skuhaj čaj iz rmana in mu primešaj žlico točenega medu. Ob početku te bolezní čaša pijače prav dobro pomaga, če se pije zjutraj in zvečer. Pri nahodu ga pij večkrat po malem čez dan. Zlasti slabotnim, bolehavim, bledičnim otrokom bi moral biti tak čaj vsakdanja pijača. Bolnike in okrevajoče posebno poživí čaj iz olupljenih jabolk (renet), limoninih olupkov, sladkorja in malce belega vina z medom.

6. Med — ob vročinski bolezni.

Ob prvih znakih te bolezní — breztečnost, glavobol, nemirno spanje, onemoglost, urno napredujoča vročina — še preden te more preiskati zdravnik, si napravi mešanico iz litra ječmenovega obarka, 100 gr navadnega kisa in 100 gr medu. Grgraj s to tekočino vedno dvakrat zapored, izmivaj si skrbno z njo usta, zmoči si v njej gobico in to vlago karmoč vdihavaj skozi nos. S tem vsaj za prvo silo zadržiš razvoj bolezní, dokler ti zdravnik temeljiteje ne pomaga.

7. Med — pri zastrupljenju.

Tudi pri taki nesreči, ako človek kaj strupenega zaužije, je med dobro sredstvo, ako se vzame pravočasno 2—4 žlice. Med namreč ne trpi v želodcu nikakega strupa. Tudi goroko mleko z medom dobro učinkuje, dokler ne pride zdravnik.

8. Med — pri protinu.

Že medena voda je priporočna te vrste bolnikom, ki alkohola nikakor ne smejo uživati. Še bolj jim bo pomagal čaj, ako dajo zavreti (5—6 minut) 8—12 žlic trpotčevega soka in približno 2 žlici polni medu. To naj pijejo zjutraj na tešče. Tudi zavrelca iz vijoličnih listov in medene vode je dobro sredstvo zoper protin. Kot obložek na boleče mesto pa priporočajo mešanico iz 150 gr peruanskega balzama, 90 gr kafe in 50 gr voska. V emajlirani posodi to segrejemo, namažemo na platneno krpico ter položimo na boleče mesto. Nekateri vzamejo po 20 gr rumenega voska in smole, to raztope in primešajo, dokler je še vroče, 30 kapljic krotonevega olja. Na platneni krpi to položimo na boleče mesto. Tam ostane, dokler samo ne odpade.

Poročilo

o občnem zboru »Zveze«, ki je bil v nedeljo, dne 15. marca t. l. v Celju.

Ob določeni uri je otvoril g. predsednik Peternel X. redni občni zbor. Konstatiral je, da je bil v smislu pravil pravilno sklican, nadalje, da je navzočnih 19 delegatov z 28 glasovi ter je torej sklepčen. Pozdravil je predvsem delegata Slov. čebel. društva, g. društvenega tajnika Dermelja ter vse delegate in druge prijatelje čebelarje in podal nato predsedniško poročilo o delovanju »Zveze« v preteklem letu. Povdarjal je, da nima pred očmi toliko odbora »Zveze«, ampak predvsem podružnice, ki so pohvalno, živahno in požrtvovalno delovale. Razveseljivo je, da kljub gospodarski krizi in slabim čebelarskim letinam število članov in podružnic stalno raste. Imamo pri nekaterih podružnicah odbore, ki so naš ponos in so lahko vzor nesebičnega društvenega dela. Tem delavnim odborom in za organizacijo vnetim članom je izrekel prisrčno zahvalo. Odbor »Zveze« je vršil v minulem letu svojo nalogo vestno. Kjer je bilo mogoče, je pomagal podružnicam z nasvetom, predavanji in tudi podprl po močeh akcijo za zatiranjem čebelnih kužnih bolezni, in tudi bednostni sklad je že stopil v akcijo.

V preteklem letu je osrednje društvo nakupilo lastno hišo, »Janšev dom«, ki je lastnina vseh društvenih članov. Skrb za to pridobitev je okupirala kolikor toliko vse društveno delovanje, saj so morala iti vsa razpoložljiva sredstva za nakup doma. Sedaj pa, ko je dom kupljen, ni potrebno, da bi moralo ravno sedanje članstvo ves dolg, kolikor ga je na hiši, takoj odplačati, ampak naj se odplačevanje raztegne na daljšo dobo let, da ga bodo plačevali še zanamci. Zahtevamo, da obrne društveni odbor vso delovanje edino le v prid članov.

Ob koncu poročila je izrazil tudi željo, da bi se na današnjem občnem zboru razpravljalo tudi o tem, kako določiti in doseči primerno ceno za med tudi za primer dobre letine. Potrebno je, da si pomagajo čebelarji sami po zgledu živinorejcev, kakor to doživljamo zadnji mesec, ko so kmetje sami dvignili nizko ceno živine na vsaj nekoliko primerno višino s tem, da so v posebnih odborih določili primerne cene, katerih se vsi složno in disciplinirano držijo.

G. predsednik je izrazil željo, da bi nam ljubi Bog naklonil po dolgem času zopet kako blagoslovljeno čebelarsko leto, in da bi uspela akcija proti padanju cen medu.

Zapisnik zadnjega občnega zbora je bil soglasno odobren. Glede zatiranja čebelnih kužnih bolezni je g. tajnik pojasnil, da so nastale nepričakovane ovire s strani oblasti in glede denarja. Glede taks za dovoz čebel v ajdovo pašo, kakor so jih hotele pobirati nekatere občine, se je društveno vodstvo informiralo pri kr. banski upravi in dobilo zagotovilo, da kr. banska uprava takih taks nobeni občini ni dovolila in jih torej prav nobena občina ne sme pobirati.

Na lanskem občnem zboru je bilo društvenemu občnemu zboru naročeno, da naj skuša uveljaviti obvezno včlanjenje vseh čebelarjev v Slovenskem čebelarskem društvu. Odbor je zadevo točno proučil, pa pod sedanjimi okolnostmi tega ni mogoče doseči; morda bi se dalo to uveljaviti z novim čebelarskim zakonom. Osnutek zakona nam je bil predložen in je za nas dosti ugoden, toda sedaj je nekje v arhivih v Beogradu. Sklenjeno je bilo, da se skuša v novem čebelarskem zakonu uveljaviti, da bo moral biti vsak čebelar včlanjen v društvo.

G. Gaberšek je podal tajniško poročilo, ki obsega v glavnem sledeče: Glavna naloga »Zveze« je obstojala v organizaciji čebelarskega pouka na področju »Zveze«. Najbolj zaželen predavatelj je bil g. Peternel, ki se je dosti žrtvoval in ustregel vsem, kolikor je mogel. Predavala pa sta tudi gg. Močnik in

Gallob. Priredilo se je 10 tečajev in 12 predavanj. Opravilni zapisnik zvezičnega delovanja izkazuje 55 opravičnih števil; odgovorilo se je na vse vloge.

Slovensko čebelarstvo društvo je v seji dne 28. nov. 1935 odobrilo pravilnik za opravljanje sklada za pomoč bednim čebelarjem, kakor ga je sprejel lanski občni zbor.

Še predno je bil pravilnik odobren, smo dobili že prošnjo za pomoč iz tega sklada. Prošnjo je vložila čebelarska podružnica Selnica ob Dravi za svojega člana Albina Kajzerja, ki mu je pogorel čebelnjak s 14 AŽ panji. Dovolilo se mu je 250 Din podpore.

Iz zvezičnega dobroimetja smo dovolili tudi Jožetu Černejšku iz podružnice Slov. Bistrica podporo 150 Din. Černejšek je z velikim trudom in zamudo časa preiskal v svojem okolišju vse čebelnjake in panje zaradi kužne bolezni, ki se je tam pojavila. Prosili smo tudi osrednje društvo, da tudi ono da primeren delež, ker je delo, ki ga je imenovani izvršil, v splošno korist čebelarstva. Ker spada zadeva Černejška v poglavje o splošnem pobijanju čebelnih kužnih bolezni, je g. nadzornik Močnik omenil, da vendar obstoja uradni pravilnik o zatiranju teh bolezni, ki pa je baje pomanjkljiv. Vse čebelarske podružnice naj se ravna po tem pravilniku, to je, da vsak sumljiv primer takoj prijavijo sreskemu veterinarju, ki ima dolžnost zadevo po pravilniku naprej obravnavati. Znano je sicer, da sreski veterinarji večinoma niso čebelarski strokovnjaki in da se čebel bojijo. Zaradi tega ne postopajo tako, kakor bi bilo nujno in prav. Dobro pa je, da vse primere slabega ali površnega poslovanja zberemo in prijavimo društvu, ki bo na merodajnem mestu zadevo predložilo, da zatiranje čebelnih kužnih bolezni navzlic pravilniku ne more imeti pravega uspeha brez sodelovanja čebelarske organizacije.

Blagajniško poročilo je podal g. Močan. Saldo ob začetku leta je znašal Din 8737.45, vsi dohodki Din 5473.30, izdatki pa 4549.75. Saldo ob koncu leta 1935 znaša Din 9.660.97. Promet v podružnici društvene čebelarne, ki jo upravlja Zveza, je bil znatno manjši kakor leta 1934. Vrednost zaloge ob začetku leta je znašala Din 6076.75, med letom smo prejeli blaga za Din 12.867.75, zaloga blaga ob koncu leta pa znaša Din 6718.50. Stroški obrata znašajo Din 583.25, čisti dobiček za Zvezo pa Din 536.50.

Preglednik računov g. Blaže Kantušer je izjavil, da sta oba računska preglednika pregledala blagajniško poslovanje, primerjala vpise s prilogami ter našla vse pravilno in v najlepšem redu. Zato predlagata občnemu

zboru, da izreče g. blagajniku razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta.

Pri volitvi novega odbora je g. Kirar predlagal, naj vodi posle dosedanji odbor še naprej. Predlog je bil soglasno sprejet.

Pri slučajnosti so bile rešene še sledeče zadeve:

Prošnja člana podružnice Rogatec, Ahčina Franca za pomoč iz sklada za bedne čebelarje, je bila rešena s tem, da mu je bila dovoljena podpora 150 Din kot delna odškodnina za štiri družine v AŽ-panjih, ki mu jih je nekdo zažveplal.

Pri debati o akciji proti padanju cen medu je bilo sklenjeno, da bodi enotna minimalna cena cvetličnega medu 16 Din, ajdovca in drugih vrst pa 12 Din za razprodajo na drobno.* Za oddajo na debelo trgovcem pa naj vsak skuša doseči čim ugodnejšo ceno, toda prevelika diferenca naj se ne pušča, ker bi sicer trgovci oddajali med na drobno cenejše kot čebelarji. Zadostuje razlika 2 Din. Predlog naj se predloži tudi osrednjemu društvu za občni zbor. Previsoko se pa cen nikakor ne sme držati, sicer nas bo potisnil ob stran med iz južnih krajev. Mnogo bi pripomoglo k lažji prodaji medu tudi, če bi se pripuščal v prodajo samo kontroliran med.

Ker se je izkazalo, da obstoječa uredba za prevažanje čebel v ajdovo pašo ni popolna, naj sestavi osrednje društvo nov predlog na kr. bansko upravo na podlagi dosedanjih izkušenj. Čebelarska podružnica Ljutomer je stavila k temu nekatere predloge.

G. tajnik Dermelj je pojasnil, kake težave so s takimi predlogi, ki zagledajo končno kot uredba dnevno luč v čisto drugačni obliki. Poročal je tudi, kakšne velikanske zapreke se delajo pri nabavi sladkorja za krmljenje čebel.

Na koncu se je g. predsednik zahvalil vsem zborovalcem za udeležbo in za izkazano zaganje.

Prispevek k letošnjemu medenju hoje. Gospod dr. Krejči iz Ljubljane je bil v zadnji tretjini julija meseca pri Mrzlem studentu nad Gorjami (pri Bledu). Ko se je vrnil, je pripovedoval svojemu svaku, g. vodji D. Č. Arku, da je gori opazil, da je hoja zelo medila. Čebele so v vejah močno šumele.

Član viške podružnice, g. dr. Kanc, je pa poslal uredništvu sledeči dopis: »Ko sem bil v nedeljo, dne 26. julija, na Stolu, je hoja močno medila 100 m pod Valvasorjevo kočo in 100 m nad njo, više in niže ne. Pokapano je bilo močno, šumenje čebel v hojah pa hujše kot pod Krimom, kadar hoja najbolj medi, zname, da je letos hoja res medila (hojevo leto).«

Opazovalne postaje

Šmarjeta: Že 10 let ne pomnim tako slabe letine kot je letos. Kljub temu, da so medile buče, otava, travniška in rdeča detelja, je donosa vedno manj. Če nam še ajda odpove, bomo v jeseni morali celo krmiti.

Sp. Ložnica: Hmeljska detelja je začela mediti okoli 10. julija; škoda, da je preveč dežja, kar čebele ovira. Pravi kostanj ni dal nič medu, obilo pa obnožine.

Št. Janž: Pri nas rastline zelo, zelo skromno mede. Pri nekaterih čebelarjih so prišli roji v tak položaj, da jih morajo krmiti, nekaterim pa so že pomrli. Tukajšnji čebelarji

še ne pomnijo tako slabe letine. Rastline cveto, a ne medijo. Ajda kaže sedaj dobro, kako bo pa medila, je vprašanje. Čebele ne nabe-rejo, da bi imele za sproti za samo hrano. Zalega zelo slaba.

Kranj: Čebele sem prepeljal 1. jul. t. l. v kostanjevo pašo v Tupaliče pri Preddvoru, kjer je tehtnica takoj drugi dan poskočila. Dočim je panj ta mesec l. 1935. v Kranju padel za 2.40 kg, je tamkaj letos pridobil 4.15 kg. Pri tem pa je še upoštevati, da mi prejšnje leto panj ni rojil, letos pa je dal 4 roje. Čebele ostanejo tamkaj preko ajde.

Mesečni pregled za julij 1936

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže										Toplina zraka			Dni je bilo						
		pridobil v			izgubil v			v mese-cu čistih dkg		največ pri-dobil	naj-višja	naj-nižja	sred-nja me-sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih	
		1.	2.	3.	1.	2.	3.														
		mesečni tretjini dkg						pri-dobil	po-rabil	dkg	dne	C°									
Blejska Dobrava . .	577	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+27	+9	+19.0	27	3	—	1	18	12	6
Breg-Križe.	483	90	—	—	20	30	20	20	—	40	6	+30	+13	+21.9	30	14	—	1	18	12	6
Kranj	385	530	115	90	115	100	105	415	—	175	6	+30	+9	+20.8	30	14	—	10	9	12	19
Virmaše-Škofja Loka .	361	425	35	250	65	125	140	380	—	150	6	+31	+11	+16.6	31	11	—	2	14	15	30
Tacen-Šmarna gora .	314	435	345	40	70	100	105	535	—	135	19	+31	+12	+20.9	31	6	—	3	10	18	7
Barje.	289	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dob	305	60	230	240	10	—	—	520	—	30	1	+30	+8	+20.7	29	4	—	2	14	15	—
Rova	350	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+31	+9	+21.3	30	11	—	1	6	24	7
Škorno-Novi kloster .	450	100	50	70	—	170	100	—	50	50	10	+32	+11	+21.3	29	2	—	2	23	6	8
Sp. Ložnica-Zalec . .	252	—	115	135	75	30	10	135	—	30	25	+24	+10	+29.1	29	8	—	3	16	12	30
Leveč-Sl. Bistrica . .	355	—	75	75	—	—	—	150	—	50	30	+33	+7	+19.9	31	14	—	—	5	26	7
Muta	387	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sv. Duh-Selnica . . .	536	75	25	35	45	90	85	—	85	30	1	+27	+7	+16.5	29	8	—	4	22	5	9
Studenci-Maribor . .	265	295	65	30	35	90	30	235	—	115	6	+32	+8.5	+20.0	31	8	—	3	12	16	16
Podova-Dravsko polje	255	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cezanjevci	182	130	170	180	110	30	90	250	—	60	17	+31	+11	+20.8	30	9	—	2	14	15	29
Nedeljica-Turnišče . .	170	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Žetale-Rogatec . . .	322	510	—	—	380	490	80	—	440	220	6	+31	+13	+21.0	28	9	—	4	14	13	21
Donačka gora-Rogatec	320	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kozje	307	—	—	—	15	5	20	—	40	—	—	+33	+12	+21.9	30	8	—	2	9	20	7
Leskovec-Krško . . .	186	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zakot-Brežice . . .	156	—	35	105	60	35	—	45	—	25	29	+36	+10	+22.0	31	8	—	—	11	20	5
Toplice-Dolenjsko . .	179	80	—	15	130	175	230	—	440	30	7	+31	+13	+21.4	28	11	—	3	10	18	23
Krka	300	50	40	20	35	40	80	—	45	15	24	+34	+13	+24.6	30	9	—	1	26	4	30
Št. Janž Dol.	347	140	—	—	20	130	105	—	115	60	8	+35	+8	+21.1	31	14	—	1	15	15	4
Št. Vid-Stična	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+30	+6	+19.2	29	8	—	2	18	11	2
Cerknica	575	110	160	175	75	65	115	190	—	80	18	+31	+10	+19.2	30	14	—	1	17	13	15
Sv. Gregor-Ortnek . .	736	40	—	—	36	80	70	—	146	20	6	+27	+10	+18.1	31	10	—	2	6	23	15
Novo mesto	180	—	70	140	—	—	70	35	—	50	24	+37	+10	+22.8	31	9	—	—	7	24	3
Šmarjeta	30	70	130	30	100	280	200	—	350	80	16	+34	+10	+22.8	29	11	—	1	7	23	27
Valpča vas	280	145	85	150	180	220	300	—	250	60	13	+34	+11	+20.8	25	8	—	5	10	16	6

Vsi ti panji so A.-Ž. sestava.

Novo mesto: V drugi polovici meseca julija so močne družine brale na detelji in otavi skoro za sproti. Rojem in šibkejšim družinam je bilo treba pokladati. Marsikdo je moral vrniti, kar je v juniju iztočil. Ajda je sedaj naš edini up in naša nada. Pri nas nismo točili niti kaplje.

Žetale: Še stari rod ne pomni tako slabe letine. Kostanj je popolnoma odrekel, dal je nekaj nektarja in večinoma obnožino, kar je porabila zalega. Navajeni smo bili, da pri nas kostanj popolnoma nikdar ne odreče. Izrojence sem moral proti koncu meseca pitati. Družine so močne in zdrave ter pripravljene za ajdo.

Nekaj čebelarških spominov

Fr. Rojina — Zg. Šiška.

(Dalje.)

Imel sem srečo, da sem se že na poti na svojo prvo službo seznanil z Jankom Tomanom, tedanjim učiteljem v Hotiču; slučajno je bil v Verneku, kjer sem se iz Kresnic prepeľjal čez Savo. Vzljubil sem ga takoj na prvi pogled in ostal mi je najdražji tovariš med tovariši do današnjega dne. Že med potjo, ko me je spremljal nekaj časa proti Kolovratu, mi je dajal prav očetovska navodila, kako naj se obnašam med ljudstvom, in ker je vedel, kakšne težave me čakajo kot neizkušenega začetnika na šele ustanovljeni šoli, kjer ne bom našel ničesar, po čemer bi se mogel ravnati, tedaj sva sedla v senco in napisal mi je podoben načrt za prva najnujnejša opravila, hitro, kakor bi ga iztresel iz rokava. Tudi pozneje, kadarkoli sem bil v zadregi v kakšni šolski zadevi, sem se zatekal k njemu bodisi osebno, bodisi pismeno, da me je poučil o marsičem, česar nam na učiteljišču niso dali. Pri slovesu mi je novi prijatelj še obrazložil, katerih potov in bližnjic naj se držim, da pridem čimprej na svoji cilj.

Kolovrat je v zatišju in ga ne vidiš prej, da si že skoraj prav tam. Od severa je zavarovan od Rebrja, ki dosega tik nad njim na Brani svoj višek. Vsa ta prostrana gora je bila v prejšnjih časih nerazdeljena in so pasli drobnico in goved vsekrižem. Tudi sekal je vsakdo lahko po mili volji, zato je bila po bolj dostopnih krajih skoraj gola, le brinje, češminje, leščevje, črni trn in drugo grmovje je skromno životarilo tod. Ali za kolovraške čebele je bila Reber od rane pomladi do pozne jeseni preimenitna molzna kravica, zakaj kositi se tod ni moglo, in vedno je cvetela kakšna medeča rastlina. Pomladanskega resja je bilo toliko, kakor bi bilo pobočje pokrito z rdečimi, druga v drugo sezajočimi plahkami. V ne-

katerih krajih je bila Reber silno strma, posebno prav nad Kolovratom, in če je bilo po dolinah še toliko snega, je z nje izginil kar koj, čim ga je le malo ošinilo pomladansko sonce. Leta 1888. je bila zelo zgodnja pomlad, ali prav za prav mila zima, kajti na sv. Antona dan (17. januarja) smo morali vsa priprta žrela odpreti do kraja, in še so se gatile čebele, site in polne obnožine; taka je bila bérnja na resju. Tista pomlad je bila celo gori v Mojstrani tako izredno topla. Graščak Adolf Galle mi je pravil, da sta šla z Ambrožičem na svečnico gledat čebele, ki jih je imel ta okoli pet sto panjev na prisojni strani Mojstranske planine v resji paši. Ambrožič je odprl mnogo panjev, ki so že kar od kraja novili, iz nekega posebno dobrega pa mu izreže precejšen kos medenega satu ter mu pravi, da naj si le dobro zapomni, kdaj je pokušal nov med v novem satju. Tudi Ambrožič sam ni pomnil kaj takega.

Na čebelne pašne razmere v Kolovratu se bom prilično še povrnil, prej naj rajši vsaj nekoliko opišem lego Kolovrata in kakšen je ta neznani kraj sam. Čepi pod Rebrjo kakor jaslice v kotu, vendar ne tako globoko kakor na primer Kropa, kjer se ne vidi drugam kot v nebo. Prevalje na vzhodu so vzvišen poležek med Rebrjo in Senčno, ki ga varujejo proti burji, proti zapadu pa je Strmanjiva, tudi nekak poležek med Rebrjo in Kalom, samo da je znatno višja kot Prevalje. Na Strminjivi je stal nekoč mogočni grad grofov Kolowratov; še zdaj se poznajo tam obrisi njegovega obširnega temelja. Na podstrešju šole sem našel med starimi papirji porumenel list — odkod neki? — na katerem je bilo pisano, da so grofje Kolowrati selili svoje stvari na Dunaj na dvaintridesetih vozeh z volovsko vprego. Po njih se imenuje na Dunaju najlepši del Ringa še danes Kolowratring. Ali se imenuje naš Kolovrat po teh grofi, ali so si nadel grofje ime od kraja, vedo morebiti zgodovinarji, jaz ne. Iz razvalin starega grada so sezidali prelepo cerkvico v bizantinskem slogu, posvečeno sv. Radegundi, ki so jo prej častili v grajski kapeli.

Proti jugu sta dva že omenjena, približno enako visoka hriba, Senčna in Kal, ki tvorita pod Kolovratom sotesko, da imata mali potoček, ki zbira vse studence kotline, in edina cesta, ki pelje v Kolovrat, na najožjem mestu komaj prostora za prehod. Tod so v nevarnih časih turških napadov, ali mogoče tudi že kdaj prej, napravili visok jez, da je voda stopila baje prav do stopnic spodnjega gradu, čigar lastniki so bili nekdanji plemenitaši Rham-schüssel. Ob skalah v soteski se še vidijo vdolbene luknje, kamor so vtikali hlode za jez.

Spodnji grad je imel ob mojem prihodu v Kolovrat še streho, čeprav že silno slabo, in je njegova kmečka posestnica še stanovala v njem, pozneje pa si je postavila novo domačijo ponajveč iz grajskega gradiva. Toda škoda je bilo sicer tako trdnega dvonadstropnega gradu! Ni se našel človek, ki bi lahko za majhen denar dobil v roke to mogočno starodavno stavbo ter jo z novim ostrejšim ohranil še za mnoge rodove pred zobom časa. To bi bilo imenitno okrevališče za take ljudi, ki jim je potreben popoln mir; tu bi ga našli, da se pravi! Prekrasna je bila prostrana viteška dvorana. Človek bi se moral prijeti za glavo ob misli, da so bili uničeni tisti orjaški, z vso natančnostjo rezljani hrastovi stropniki, kakršnih še približno podobnih nisem videl nikoder več. Vse štiri stene dvorane so bile poslikane od vrha do tal. Pa kako slikane! Toliko se v tej zadevi že razumem, da lahko rečem, da je moral biti zelo velik umetnik, kdor jih je izvršil. Tista kmetica jih je pustila sicer vse prebeliti, ker so nekatere kazale preveč nagca, ali belež se je prijel tako slabo, da se je obletaval v velikih plasteh kar sam. Veščak bi brez težave lahko spravil veliko umetnino v njeno prvotno stanje.

Takoj ko sem prvič prišel tja, je napravil Kolovrat name zelo prijeten vtis, dasi je vasica zelo majhna. Cerkev je stara, a lična, župnišče lepa nova stavba, šola pa borna majhna hišica, pritlična seveda. Ena polovica je bila zelo majhna in nizka šolska soba z mnogo premajhnimi okni, peč pa navadna krušna in prevelika, ki se pa zavoljo nespametne debeline njenih sten ni dala zlepa izkuriti; druga polovica pa je bila učiteljsko stanovanje z večjo in manjšo sobico in kuhinjo, in ker je vse to troje zavzemalo prav toliko prostora kot že itak ne velika šolska soba sama, si lahko mislite, da »lokali« niso bili baš pregospodski, vendar pa za samca ali samico kar dovoljni. Prav tako peč, kakor je bila v šolski sobi, sem »pantal« na ta način, da sem dal napraviti skozi njo železno četverokotno cev z dvema vratcema, ena za sobo, druga za čimnato. V tej cevi sem pekel pozimi krompir, včasih hruške ali jabolka, kdaj pa tudi kostanj, ako so mi ga namreč poslali od doma, zakaj tam ni bilo pravega kostanja, kakor ga na Vačah, kjer sem služboval pozneje, tudi ni bilo. Tam sem pač vedel za pet že precej starih kostanjevih dreves, ali vseh pet je rodilo samo gluhe ježice, zaradi česar je bila vsaka razmnožitev izključena, tudi če bi jih hotele šoje ali veverice raznašati. Čudno to, na drugi strani Save pa je na Kresniškem vrhu toliko kostanja, da se je ob času njegovega cvetenja videl še zdaleč ves hrib rumen; in so tudi vaške čebele

letele tja, kar se je poznalo ne le po obnožini, temveč tudi po značilnem duhu in okusu nanesenega medu.

Zame najvažnejša hiša v Kolovratu je bila Mežnarjeva, ki je stala nekoliko više od šole. Najbrže so predniki opravljali mežnarsko službo, od tod hišno ime; ob mojem času pa njen gospodar Martin Pavšek ni več mežnaril, ampak je bil precej trden posestnik in gostilničar in je imel tudi štacuno, takrat menda edino v fari. Bil je tudi šolski oča, kakor so imenovali tam predsednika krajnega šolskega sveta, jaz pa sem bil učitelj, ne učitelj. Martine je bil izmed najboljših predsednikov krajnega šolskega sveta, kar sem jih imel v dolgi dobi svojega učiteljovanja v raznih krajih. Ob mojem nastopu ni imela šola kot na novo ustanovljena še prav nobenih učnih pripomočkov, a jo je oskrbel kmalu z vsemi najpotrebnejšimi učili; nabavil je v moje veliko veselje celo prav dober harmonij, pa kar naravnost iz Prage. Pri Mežnarju sem bil na hrani vsa štiri leta svojega ondotnega bivanja. Gospodinja, zelo zala žena, sama tudi od gostilne doma, je znala prav dobro kuhati. Kot Pečanka je govorila na »va«, medtem ko so imeli vsi Kolovračani in vsa pokrajina do pod Sv. Gore izredno lepo in čisto slovenščino. Rabili so še dosledno staro dvojinsko obliko »pleveve«, »predeve«, poznali so le brislo, glavniki, češelj, a skoraj nobenih s tujimi popačenih besed. Ker sem pa tudi jaz kot Zgornješiškar rad »švupal«, sva se z gospodinjo pogovarjala vedno po svoje, s čimer sem se ji zelo prikupil in sem dobival zato vedno zelo sladek kofetek.

Še malo više od Mežnarja je bilo pri Rozancu. Veliko, nenavadno močno zidano enonadstropno poslopje je nekakšna graščina, ki jo je postavil, kakor pove nemški napis nad vhodom, Rhamschüssel leta šestnajst sto in še nekaj. Ta plemenitaš je bil, kar sem že povedal, posestnik spodnjega, gotovo mnogo starejšega gradu. Svoje sedem gruntov obsegajoče posestvo je razdelil med svoja dva sinova in je dal enemu spodnji grad, drugemu pa zgradil nov dom in gospodarska poslopja. Na to veliko in lepo posestvo, čigar prvotni rod je že zdavnaj izumrl, se je priženil Andrijanov Andrejček, ki je znal, kakor že zadnjič rečeno, tako lepo »naprej« peti. Takrat smo ženitovali tri dni in tri noči nepretrgoma, da smo bili vsi svatje zavoljo dolgega bedenja že skoraj »kaput«. Andrejčeta sem zelo spoštoval, ker je bil jako napreden in podjeten gospodar.

Cetudi prištejemo Kolovratu samemu še dve že bolj oddaljeni kajži in spodaj nekdanji majceni mlinček, ki je mlel le, kadar je Bog hotel, tedaj vidite, da je kraj kot sedež žup-

nije, občine in šole za čudo majhen. In vendar sem v tem samotnem paradižu preživel najlepšo dobo svojega službovanja, in sam Bog vé, kolikokrat sem se pokesal, ker sem ga zapu-

stil. Iz prihodnjih mojih spominov boste lahko posneli, kako si zna učitelj na deželi, posebno še, če je čebelar, pomagati, da mu ni nikoli dolg čas.

Dopisi

Izpod Kuma. Čebelarji, kupujte svoje potrebščine le v D. Č.! Kupujem stalno vse čebelarske potrebščine pri Društveni čebelarni. Pa sem zadnjič na hitro rabil nekatere reči. »Daleč je Ljubljana,« sem si mislil, »kaj, ko bi enkrat vzel to, kar rabim nujno, v trgovini, oddaljeni dobro uro hoda, saj tudi drugi čebelarji kupujejo tam, pa pravijo, da je ista cena kot pri društvu?« Premagala me je skušnjava in šel sem v omenjeno trgovino. Ko sem vstopil, sem moral nekoliko čakati, ker je prodajalka imela opravka z neko žensko. Medtem pa sem se malo razgledal po trgovini. Prva reč, ki mi je padla v oči, je bila matična rešetka, ki je bila na take čudne načine zvita, kot bi že najmanj 10 let rabila svojemu namenu. Ko pa si jo ogledam pobliže, spoznam, da je nova, kar mi je tudi prodajalka potrdila in mi jih je pokazala še več ter povedala ceno. Nisem se čudil toliko ceni, pač pa slabi pločevini, iz katere je bila narejena, še bolj pa sem se čudil potem, ko je prodajalka vzela v roke cenik št. 5 Društvene čebelarne ter prepričevalno govorila o istih cenah kot pri društvu v Ljubljani.

Poznam dobro blago iz Društvene čebelarne in vem, da je prvovrstne kakovosti, pa kljub temu najcenejše. Da se pa na tak način izrablja Društvena čebelarna, to je res odveč, zlasti ko vem za gotovo, da omenjeno blago niti videlo ni Društvene čebelarne. Kupil sem za vzorec kos matične rešetke, ki se mi je skorajda kljub previdnosti že med potjo pokvarila. Stvar me je zanimala in ugotovil sem isto postopanje še v bližini pri nekem drugem trgovcu. — Kupujem pri Društveni čebelarni celo vrsto let in sem v vseh ozirih zadovoljen z njenim blagom. Slovenski čebelarji smo lahko ponosni na to ustanovo. Zato pravim: Da ne boste pozneje razočarani, oklenite se svoje Čebelarne, kupujte svoje čebelarske potrebščine samo pri njej, ki ima najcenejše in boljše blago kot drugod. — Slovenski čebelarji, upravičeno smem trditi, da ste sicer organizirani, ampak premalo zavedni! Ste člani društva, pa koliko vas kupuje pri društvu? Lahko rečem, da niti polovica. To pomeni, da je polovica mrtvih za Čebelarno! Na ta način se ne gradi »Dom Antona Janše«, oziroma ne dela za čebelarski napredek. H. K.

Društvene vesti

† Po sklepu lista smo prejeli vest, da je dne 25. avgusta umrl g. **Ludvik Černež**, sreski šolski nadzornik v pok. in zaslužni čebelar.

Mir in pokoj njegovi duši! Iskreno sožalje sorodnikom!

Posmrtnico objavimo v prih. številki.

II. izkaz darov za Janšev dom. Razni čebelarji so v Društveni Čebelarni darovali v gotovini ali v obliki medu in voska za Janšev dom skupni znesek 1.200 Din. Najlepša hvala vsem darovalcem. Prvi izkaz 815 + 1.200 je skupaj 2.015 Din.

Zaostala plačila za članarino, sladkor in knjige naj vsi poravnajo takoj. Društvo mora

skrbeti za jesenski sladkor, nima pa zaradi zaostankov zadosti gotovine. Zato prosimo nujne poravnave računov.

Čebelarski vlak je vozil tudi letos gorenjske čebele na ajdovo pašo. Železniške oblasti so nam, kakor vsako leto tudi letos, zelo pomagale. Njim in tudi posameznim uslužbencem velja naša najlepša zahvala.

Komisijški ogled vseh pasišč, ki ga je uredila banska uprava, se je začel dne 24. avgusta. Na licu mesta si bo komisija ogledala vsa pasišča v ptujskem, ljutomerskem in murskosoboškem srezu in določevala stojišča, ki se naj bi uporabljemale prihodnje leto. S tem se hoče vprašanje prevažanja čebel v pašo enkrat za vselej rešiti in prevoz ter pasišča urediti tako, da ne bo vsakoletnih nesoglasij med domačimi čebelarji in prevaževalci. Bog daj mnogo uspeha!

Tečaj za začetnike. Vse, ki so se prijavili za tečaj za začetnike, obveščamo, da se bo vršil meseca septembra. Prijavljenci bodo o tem še pisмено obveščeni. Tečaj bosta vodila gg. urednik Bukovec in Julij Mayer.

XXV. seja dne 28. julija 1936. Tajnik je obvestil odbor, da je mestna trošarina na uvoz denaturiranega sladkorja zvišana od 100 na 500 Din. Povišano trošarino je moralo društvo plačati že za zadnji vagon. Tudi prometni davek na sladkor je bil zvišan od 7% na 8½%. Mestni magistrat je dostavil društvu odlok o oprostitvi mestnih davščin za Janšev dom. Odbor je razpravljal o delu bolezenskih izvelecev, ki preiskujejo čebelne družine v Ptujem srezu. Odbor je vzel na znanje program skupščine »Zveze«, ki bo to pot zborovala v Vukovaru. Razpravljal je o prekupčevalcih čebel in zavzel glede tega svoje stališče. Vzel je na znanje poročilo o komisijskem ogledu pasišč na Ptujemskem polju, ki ga bo izvedla banska uprava z za-

stopniki našega društva, podružnic in županstev. Odbor je razpravljal o osnutku novih Žvezinih pravil, ki bodo predložena skupščini v Vukovaru. G. predsednik je poročal o tečaju za vzrejo matic, ki ga je imel 6., 7. in 8. julija. G. urednik pa je naznanil, da bo tečaj za začetnike meseca septembra.

XXVI. seja dne 6. avgusta 1936. Odbor je sklenil, da bo vložil na mestni magistrat pritožbo zaradi previsoke mestne trošarine na denaturirani sladkor. G. inspektor Babnik je poročal, da bo banska uprava začela s komisijskim ogledom ajdovih pasišč na Ptujemskem polju dne 24. avgusta. Kot društveni zastopnik je bil določen g. Babnik. Odbor je razpravljal o stroških za pregledovanje čebelnih družin v Ptujemskem srezu. Dovoljen je bil dvodnevni tečaj v Metliki, ki ga bo vodil g. Martelanc. Razpravljalo se je še o skupščini »Zveze«, ki bo dne 15., 16. in 17. avgusta t. l. v Vukovaru. G. ravnatelj Arko je poročal o nekaterih zadevah Društvene Čebelarne.

Naše podružnice

Ljubljanska podružnica ima prihodnjo odborovo sejo v torek, 15. septembra, ob 8 zvečer v običajnem lokalu. — Tajnik.

Novomeška podružnica bo priredila v mesecu septembru in oktobru sledeča predavanja: 13. septembra v Št. Petru pri Novem mestu; 20. septembra v Uršnih selih; 27. septembra v Mirni peči; 4. oktobra v Toplicah na Dol.; 11. oktobra v Podgradu na Dol.; 18. oktobra v Šmarjeti in Škocijanu. Predaval bo g. Lilija, čeb. učitelj, povsod po prvi sv. maši, le v Škocijanu po deseti sv. maši. V navedenih krajih naj pripravijo prazen A.-Ž. panj s satniki in sati. Kjer namerava kdo preseliti kranjčica v A.-Ž. panj, naj bo kranjčič s čebelami na mestu. Po možnosti bo predavanje v čebelnjaku.

Novomeška čebelarska podružnica poziva vse one člane, ki so dolžni članarino, da jo poravnajo vsaj do konca septembra, tudi vsi oni, ki niso prejeli 2. štev. Sl. Č., ker jo dobe naknadno. Članarino

lahko plačajo z medom ali voščinami ali pa z voskom, kakor je sklenil občni zbor. — Pri tajniku g. Liliji je še sladkorja za pitanje čebel na razpolago (70 kg); kdor ga želi, naj se zglašuje, da ga ne zmanjka. — Istotam izve kupec čebel za ceno osmih A.-Ž. panjev z živimi čebelami, 2 A.-Ž. panja prazna, 6 eksportovcev in 4 kranjčiče. Vse v dobrem stanju. Družine čebel močne. Jesenska zaloga in čebelarsko orodje se tudi zraven proda.

Podružnica v Domžalah je imela dne 17. maja predavanje, katerega so se udeležili maloštevilni, toda vsi člani podružnice. Čebelarski mojster, g. Julij Majer, nam je v 3urnem predavanju poljudno razložil razvoj čebele, čebelne družine in je obenem tudi praktično pokazal pomlažansko prestavljanje v čebelnjaku g. Lobode. Četudi je nagajal dež, so vsi člani vstrajali in pazno sledili zanimivemu predavanju. Hvaležni so g. predavatelju za njegov trud in želijo ter prosijo še kaj posebnega.

Drobir

Čebelarska letina v Jugoslaviji ne bo posebno dobra. V Sloveniji smo pridelali prav malo cvetličnega medu, nekoliko več pa mane, smrekovca in hojevca, toda tudi tega utegne kmalu zmanjkati. Kako bo z ajdo, danes, ko to pišem, še ne vemo. Ponekod se pohvalijo, ponekod pa se ne obeta nič dobrega.

Akacijevega medu je tudi bolj malo. V dunavski banovini so točili povprečno 5—6 kg. Dež je ubil pašo, ko je bila akacija v najbujnejšem cvetju. Isto velja za Slavonijo. V Fruški gori niso pridelali niti kaplje slovitega lipovca. Nekoliko boljša je bila spomladanska paša v vardarski, zetski in moravski banovini, toda na množino pridelka je odločilno vplivalo

stanje družin. Primorje in Dalmacija se tudi ne moreta pohvaliti. Kaduljinega (žajbljevega) medu ni.

Poletna paša je skoraj povsod popolnoma propadla.

Upanje na izdatno jesensko pašo na čistecu (bosiljku) je veliko, ker je bilo dosti dežja. Ta rastlina pa medu samo po izdatnem dežju. Pri tej priliki bodi še omenjeno, da je poročevalska služba o stanju čebel in množini medenega pridelka v Jugoslaviji neorganizirana in tako slaba, da niti približno ne vemo, pri čem da smo. Le »Pčelarski glasnik« objavi včasih kratek pregled. Vodilni čebelarski listi se za to zadevo malo zanimajo. Ali bi bilo res

tako zelo težko odpraviti ta nedostatek? Težko, težko, če ni volje!

Posledice naredbe o prevažanju v ajdovo pašo so bile letos za marsikakega čebelarja naravnost usodne. Nešteto dobrih organiziranih čebelarjev je bilo na milost in nemilost izročenih odločbam občin. Nekatere so kar na svojo pest izdale generalno prepoved dovoza, ne glede na resnično potrebo. Marsikak občinski odbor je bil pod takim pritiskom domačih čebelarjev, da je odklonil vse prijave, samo da ima mir. Zaradi tega bo ostalo neizkoriščeno marsikako ajdovo pasišče.

Povsod na svetu streme za napredkom čebelarstva. Sleherne kile medu, ki ostane na njivi, je škoda. Zato povsod priporočajo in pospešujejo prevažanje. Kako pa pri nas? Brez prevažanja je naše čebelarstvo obsojeno na smrt. To velja zlasti za vso Gorenjsko od Kranja gor, vso ljubljansko okolico, kočevski okraj in skoraj vso zapadno polovico Štajerske. Razmere se izpreminjajo tako naglo, da so začeli prevažati v poletno pašo tudi mnogi od tistih, ki igrajo pri prepovedi dovoza na ajdovo pašo prvo vijolino. Primorani so prevažati, ker bi doma čebele stradale.

Lepim časom se bližamo! Sami si bomo skuhalo juho, ki bo tako vroča, da je ne bo mogel nihče prenesti. Pri nas se govori, da bodo ajdovi naredbi sledile še druge, ki jih bodo izdali srezi. Menda so prvi sledovi že vidni. Kaj pravite k temu, da je sresko poglavarstvo v Crnomlju nekemu zaslužnemu pospeševalju čebelarstva prepovedalo postaviti še en čebelnjak? Pa ne zaradi ogražanja varnosti, marveč na pobudo domačih čebelarjev. Ali ni to razveseljiv pojav za vse čebelarje? Danes meni, jutri tebi! — Kje je tisto prijateljstvo, ki je včasih vezalo vse čebelarje?

Kaj pa, če bodo naredbam o pašah sledile še druge naredbe? N. pr.: koliko panjev sme kdo imeti, kako velikih in koliko čebel sme biti v posameznemu? Ne bi bila napačna naredba, da bi smel čebelar hoditi po tujih pasiščih le v spremstvu posebne čebelarske policije. Ali mu je treba okoli vohati, kje je še kaj medu na preostanje? Če se bomo dobro potrudili, dobimo lahko še posebnega čebelarskega kanclerja za kovanje naredb.

Slovenci smo le tedaj srečni, kadar plavamo v samih zakonih in naredbah. Da bo naša sreča še večja: ven z naredbo o čebelarskih naredbah.

France Kostelec, Sp. Javorje.

Čebele in barve panjev. Čebele razločujejo le tri barve: belo, modro in rumeno. Zato je vseeno, s katero popleskaš svoje panje. Važne so le omenjene. Škoda, da nobena modra na soncu ne zdrži. Vse, tudi ultramarin, močno poblede in postanejo zelo grde.

Razgovori o čebeljih boleznih vpričo konzumentov in po časopisju niso na mestu; za to so izključno čebelarski listi. (Scott. Beek.)

Ogrožen sadni pridelek. V severozapadnem delu Harza in v okolici Goslarja v Nemčiji je 28.000 sadnih dreves, ki so jih letos med cvetenjem škropili z arsenskimi preparati. Zaradi tega je padlo mnogo čebel in panjev. Usodne posledice so se že začele kazati. Sadjarji se pritožujejo, da bo sadni pridelek slab. Tisoče stotov sadja bodo pridelali manj, ker so pomrle čebele, ki bi sicer skrbele za oprashi cvetja.

Leipziger Bztg.

Vprašanje večjih čebelnih celic vznemirja zadnja leta mnogo čebelarjev. Da posameznikom več ne bo treba delati dragih in zamudnih poizkusov, je švicarsko čebelarsko društvo naročilo nekaterim opazovalnim postajam, naj izvrše tozadevne poizkuse pod vodstvom predsednika odseka za plemensko vzrejo čebel.

Na ta način bomo tudi v tej zadevi kmalu na jasnem, da ne bo več toliko nepotrebnega beganja čebelarjev.

Važni nasveti. Svoj čebelnjak imej vedno v najlepšem redu. Misli si, da utegne jutri priti čebelarski nadzornik, pa boš ob nagrado, če čebelnjak ne bo v redu. Koprive, ki rastejo že v žrela, kar brez skrbi požanji. Nihče ti tega ne bo očital. Pajkov ne preganjaj zgolj s tem, da ometaš pajčevino. Če greš na noč v čebelnjak, pa boš lahko polovil tudi pajke. Ne bodo ti roke odpadle, ako kdaj pa kdaj očistiš pitalnike in pomedeš mrtve čebele pred čebelnjakom. Ne dotikaj se medu v plodišču. To ni časten posel za pravega čebelarja.

»Deutsche Imker.«

Vrednost macesnovega medu. Ponekod pri nas, zlasti v hribovitih krajih, naberejo čebele tudi macesnov med. Sedaj so dognali, da vsebuje macesnovec neke vrste sladkor — melicitoso — ki ga rabijo kot zdravilo pri lenivosti črevesja. Melicitosa je zelo draga in jo lahko kupujejo le milijonarji. Doslej jo je dobavljala Amerika, sedaj jo bodo začeli pridobivati iz macesnovega medu, ki se bo zaradi tega gotovo zelo podražil.

Kärntner Bztg.

Cudni smo čebelarji! Tako zelo si želimo medu in težke denarce žrtvujemo, da bi ga pridelali, kadar ga pa imamo kako malenkost, smo pa tako nerodni ali malomarni, da ga pokvarimo. Nedavno sem zopet videl vzorec ajdovca, ki je bilo v njem na debelo voščenega drobirja. Blago je bilo že na pol kislo. Baje je imel ponudnik več stotov take robe. Videl sem tudi vzorec krasnega cvetličnega medu, ki je bil isto tako neprečiščen.

Mnogo premalo skrbimo za čistočo in dobro kakovost medu. Le če bomo čebelarjem neprestano trobili, kakšen mora biti, in opozar-

jali na napake, ki jih delajo pri pridobivanju in spravljaju tega žlahtnega pridelka, se bodo razmere naglo izboljšale. Isto grenko pot so pred 30 leti morali hoditi naši mlekarji in sirarji. Naše domače blago je bilo v primeri z inozemskim tako slabo, da ga marsikdo niti spečati ni mogel. Toda naše mlekarnice (glede medu čeb. podružnice!) niso odnehale in sedaj že slovita slovensko sirovo maslo in slovenski sir ne le pri domačih konsumentih, marveč po vsej državi.

Zato je kontrola medu za nas velikega pomena. Uvesti bi jo morale vse podružnice in izvajati dosledno. Uspehi bi se naglo pokazali, z njimi pa sloves našega medenega pridelka. To pa pomeni dobro kupčijo in za to ravno gre.

Sati z obnožino napravljajo jeseni čebelarji precej skrbi, zlasti kadar je pravi kostanj dobro cvetel. Ali naj čebelar vse take sate enostavno skuha? Saj bo v voščenem kolaču več obnožine kakor voska! Nekaj najbolj zanešenih naj nabrizga z gosto sladkorno raztopino, pa se mu bodo čez zimo dobro ohranili. Spomladi jih bo lahko porabil v panjih.

Tudi ako obnožino potresemo s sladkorno moko, ne bo plesnila. Izvrstnega pitanca napravimo, ako sate, ki so polni obnožine, razrežemo na tanke rezance, oblijemo s sladkorno raztopino ali medom, nato pa voščine toliko časa gnetemo, da se obnožina popolnoma zmehča in se loči od voščin. Te pobereemo iz medu oziroma iz sladkorne raztopine in čvrsto ožamemo.

Tak med je za spomladansko špekulativno krmljenje zlata vreden.

Švicarski zavarovalni sklad proti kugi in gnilobi čebelje zalege je izplačal lani nad 10.000 Fr. (150.000 Din) odškodnin. Zavarovanih je bilo 223.454 panjev. Sklad so ustvarili čebelarji sami in ima čebele zavarovane skoraj vsak čebelar, ki hoče kaj veljati.

Pri nas? Oh, pri nas samo čakamo, kdaj nam bodo začeli pečeni golobje v usta padati. Kako daleč smo še za gorami!

Potrebna ugotovitev. Pred 3 leti je g. Boris Lah iz Frama pri Mariboru poslal odboru našega društva dva osvetljena AŽ panja na ogled in v presojo, obenem pa je izročil uredništvu članek o teh panjih.

Odbor si je panja ogledal in soglasno sklenil, da jih ne bo priporočal, ker so še pre-

malo preizkušeni in nihče ne ve, kako se bodo obnesli. Tudi kar se tiče opreme niso bili brez težkih napak. Sklenil je vrh tega, da bo naročil 10 takih panjev in jih oddal v preizkušnjo, kar je tudi storil.

Ta odborov sklep je bil brez dvoma pravi, ker nikakor ne gre, da bi uvajali nove nepreizkušene panje in s tem po nepotrebnem ogražali lepo enotnost, ki vlada sedaj glede panjev v Sloveniji. Ta sklep je bil tem bolj upravičen, ker mladega čebelarja g. Laha nihče ni bliže poznal, vedeli smo pa, da čebelarji šele nekaj let, kar pa nikakor še ne zadošča, da bi na slepo zagrabili za vse, kar nam je prezentiral. Saj vsi vemo, da so težavne čebelarske reči čestokrat tudi za stare praktike trd oreh.

Kar se tiče članka g. Laha, ga seveda Sl. Č. ni mogel objaviti, ker bi bilo to v nasprotju z odborovim sklepom. Da se izognem morebitnemu očitku pristranosti, sem ga izročil v presojo še g. predsedniku prof. Verbiču, ki je ugotovil, da je v njem več težkih pogršk, zlasti v formulah, kar je tudi označil v rokopisu, ki sem ga nato g. Lahu vrnil.

Dasi nisem storil g. Lahu osebno prav ničesar žalega in sva potem imela še mnogo pogovorov o osvetljenem panju in o čebelarskih problemih, ki so s tem v zvezi, sem se mu vendarle strašansko zameril, ker se nisem na prvi mah do ušes zaljubil v osvetljene panje. Komaj je odšel iz Ljubljane, že so mi prihajale od raznih strani na ušesa najrazličnejše vesti, ki jih pa ne maram vlačiti na dan. Saj mladina ni vajena tehtanja besedi.

Od takrat ima g. Lah poseben užitek, da me od časa do časa poboža v kakem nemškem časopisu. Če bo še v bodoče v tem poslu tako vztrajen, bodo čebelarji drugod kmalu prepričani, da je čebelarjev urednik čebelarski tepček posebne sorte.

Niti na eno posamezno besedo, ki sem jo izgovoril v pričo g. Laha, se po treh letih ne spominjam. Le toliko vem, da nisem klatil čebelarske latinščine in da nikdar nisem trdil, »da je osvetljeni panj en drek vreden«, kakor piše g. Lah v letošnji 7. št. »Der Jugosl. Imker«. Če je pa hotel s tem duhovitim stavkom označiti moje takratno naziranje o osvetljenem panju, je seveda resnica na njegovi strani.

S strokovnimi izvajanci g. Laha se bom prično nekoliko pečal. Zaenkrat res ni časa.

A. Bukovec.

Sklep za uredništvo je 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar za društvene namene je naslavljati na »Slovensko Čebelarsko društvo« v Ljubljani. Ček. račun št. 11.066. — Blagovne pošiljke (vosek, med) in naročila za čebelarske potrebščine je pošiljati na »Društveno Čebelarno« v Ljubljani, Tyrseva c. 21. Telefon 35-45. Ček. račun št. 15.645. — Društveno tajništvo je v Ljubljani, Poljanska c. 13/I. Telefon 38-38

Knjige, ki jih ima Čebelarstvo v zalogi:

Napredno, umno in dobičkanosno čebelarstvo zahteva od vsakega čebelarja ogromno strokovnega znanja, ki si ga pa more čebelar pridobiti le z dobrimi knjigami. Zato priporočamo, da si čebelarji nabavijo sledeče knjige, ki jih ima društvo na zalogi:

Nova knjiga — Donat Jug: **Praktični čebelar**, obsega 300 strani in 140 slik ter opisuje vso snov, ki jo o čebelarstvu mora vedeti napreden čebelar. Velja v platno vezana Din 50.—, mehko vezana Din 40.—. Za poštnino je poslati še Din 5.— za vsako posamič poslano knjigo.

Nova knjiga — prof. Josip Verbič: **Čebelne bolezni**, ki obsega 48 strani in opisuje, kaj povzroča, kako spoznavamo in zatiramo čebelne bolezni. Jako poučna knjižica bo rešila življenje marsikateri čebelni družini, če se bo čebelar ravnal po njej. Velja Din 2.—, za poštnino Din 1.—.

Nova knjiga — Stane Mihelič: **Anton Janša, slovenski čebelar**, obsega 164 strani in opisuje zgodovino našega čebelarstva in življenje ter delo Janše — očeta slovenskega čebelarstva. Iz spoštovanja, ki smo ga dolžni Janševemu spominu, ne bi smela ta knjiga manjkati v nobeni čebelarski hiši. Velja za člane Din 20.—, za nečlane po Din 25.—.

Nova knjiga — prof. Josip Verbič: **Vrednost in poraba medu**, priročna knjižica obsega 24 strani in opisuje vse, kar je treba vedeti o vrednosti in porabi medu. Velja le po Din 1'50 in je zelo pripravna za reklamo.

Razne slike Janše iz njega rojstnega kraja in hiše. Slike naj bi bile, prilepljene na lepenko, okras vsake čebelarske hiše. Cena Din 2.—.

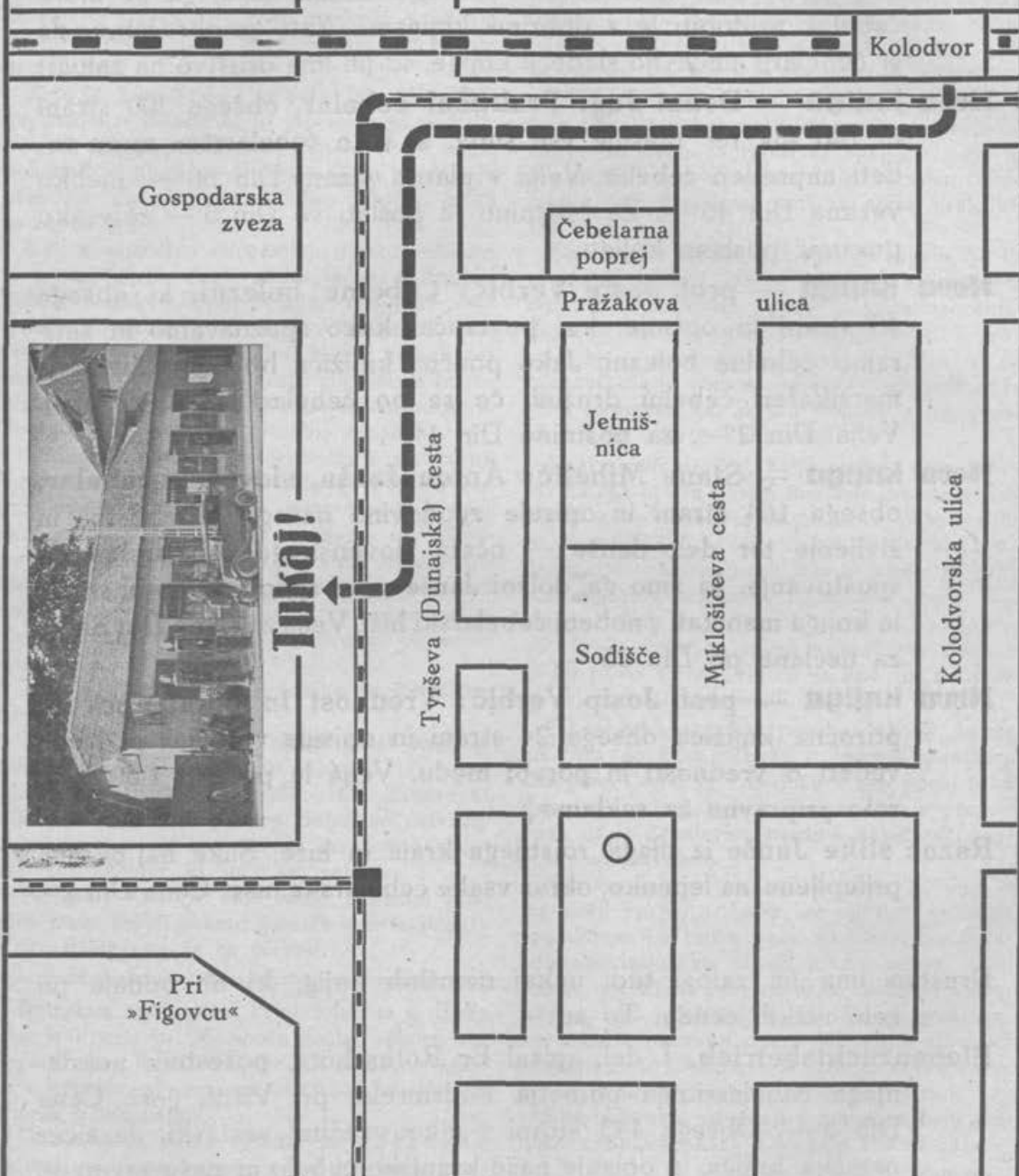
Društvo ima na zalogi tudi nekaj nemških knjig, ki jih oddaja po zelo nizkih cenah. To so:

Bienenzuchtsbetrieb, I. del, spisal Br. Rothschütz, posestnik nekdanjega čebelarskega podjetja Podsmreka pri Višnji gori. Cena Din 5.—. Obsega 443 strani z jako važnimi sestavki. Je sicer nemška knjiga, a opisuje našo kranjsko čebelo in naše razmere.

Die Volks- und Mobilzucht der Krainer Biene, spisal Br. Rothschütz. Cena Din 2.—. Obsega 68 strani in je neobhodno potrebna za vse, ki se bavijo s kranjci.

Die erprobte Honig-Köchin, razprodano.

Kje boste odslej kupovali čebelarske potrebščine ?

POZOR! Čebelarna se je dne 1. nov. 1935 preselila v lastne
društvene prostore na TYRSEVO CESTO 21.

ČEBELARJI, posetite Čebelarno in podpirajte lastno podjetje z
mnogobrojnimi naročili!